

SALTÄREN

SALTSJÖBADENS FÖRSAMLINGSBLAD

NR 4 2018

hållbar **MAT**

MED PAUL SVENSSON

75 000

UNIK DUO ÅTERVÄNDER
Katarina & Svante

POLLINERANDE BIN PÅ SKOGSÖ

**STARTGUDSTJÄNST FRUKOSTMÖTE PÅ GRAND JAZZKONSERT BABYSÅNG & CAFÉ
BIBELSEMINARIUM KYRKAN I CENTRUM TISDAGSLUNCH NYA PRÄSTER SKOGSÖ**

Mat, bin och musik

Paul Svensson är en av Sveriges mest namnkunniga kockar. Han bor med sin familj på Älgö. Saltaren har träffat honom för ett samtal om hållbarhet, Saltsjöbaden och vad kyrkan kan lära av restaurangvärlden. Vi har även bekantat oss med Saltsjöbadens 75 000 nya kyrkogårdsarbetare. Sedan i maj finns nämligen en bikupa på Skogsö kyrkogård som ett led i att värna och öka den biologiska mångfalden på kyrkogården. Bina hjälper till med pollinering av växter och blommor. Dessutom producerar de en hel del honung.

På valdagen 9 september blir det traditionsenlig startgudstjänst med körerna, präster, musiker, frivilliga m.fl! Då välkomnas också Saltsjöbadens två nya präster, Carina Nilsson och Yvonne Iversen. Dessa möter du även här i tidningen. Du möter också Katarina och Svante Henryson som ger en konsert senare denna dag. Katarina är en av originalmedlemmarna i The Real Group och Svante är kompositör och cellist. Nu har de valt att spela tillsammans i ett nytt format. Sedan finns som vanligt mycket av det som händer här i Saltis i höst med i tidningen.

SALTÄREN

Ansvarig utgivare: Thomas Arlevall **Korrektur:** Lisbet Wennerström **Grafisk form:** september
Inläsning taltidning: Gudrun Braugenhardt **Tryckeri:** Typografiska Ateljén
Foto framsida: Arne Hyckenberg

Saltsjöbadens församling

Adress: Kyrkplan 2, 133 34 Saltsjöbaden **Tel:** 748 19 00
E-post: saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se **Webb:** svenskakyrkan.se/saltsjobaden
Sociala medier: facebook.com/saltsjobaden, twitter: @merasaltis instagram: @merasaltis
Bankgiro: 513-0976 **Swish:** 1230929885 **Saltsjöbadens Diakoni Bankgiro:** 119-3440

Thomas Arlevall
Kyrkoherde
748 19 11

Kerstin Braathen
Kyrkoherdens
assistent
Integrationsarbete
748 19 09

Carina Nilsson
Präst
748 19 12

Yvonne Iversen
Präst
748 19 13

Katja Sjölander
Kyrkomusiker
748 19 15

EvaMarie Agnelid
Kyrkomusiker
748 19 16

Ulrica Hamrin
Pedagog
Diakoniansvarig
748 19 14

Christian Olsmalm
Församlings-
assistent
748 19 37

Christina Cervin Enell
Kyrkoskrivare
748 19 00

Micke Jakobsson
Administratör
Gravärenden
748 19 20

Lena Brännvall
Kyrkogårdsföre-
ståndare, Skogsö
748 19 21

Tom Hedberg
Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö
748 19 22

Tommy Zakrisson
Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö
748 19 02

Martina Ekdahl
Vaktmästare
Skogsö
748 19 10

Patrick Bochmann
Vaktmästare
Skogsö
748 19 23

Erika Klingemo
Förskolechef
748 19 35

Förskolan Nyckelpigan 748 19 31-34 **Ekonomi** 748 19 07
Kyrkorådets ordförande Per Jedefors, 748 19 08 **Kyrkofullmäktiges ordförande** Lars Berglund

FÖLJ SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING PÅ INSTAGRAM

På @merasaltis hittar du bilder från livet i församlingen och på Skogsö.

@merasaltis: Så här glada blev vi när Sverige tog hem segern mot Mexiko.

@merasaltis: Sommar i Saltis.

@merasaltis: Många tror att församlingens verksamhet avstannar medan vi är iväg på konfirmationsläger, det stämmer inte idag är det till exempel sommarcafé på Skogsö.

HÄNDER I HÖST

Mer av allt som händer hittar du på sid 23 samt på svenskakyrkan.se

**9
SEPTEMBER**

På valdagen startar vi upp hösten med **"startgudstjänst"** kl 11.00. Körsångare i alla åldrar, frivilliga, medarbetare m fl. På eftermiddagen kl 16.00 **koncert** med Svante & Katarina Henryson.

**12
SEPTEMBER**

Roliga sånger och psalmer, ljusständning. Höstens första **Kyrka-För-Skola** drar igång kl 09.30 i kyrkan.

PREMIÄR!

Varje onsdag kl 11.00–13.00 finns vi på plats i Saltsjöbadens centrum. Du hittar oss inne på Sweet & Pure. Kom och prata en stund med oss över en kopp kaffe.

**22
SEPTEMBER**

Återvändardag
kl 12.00–14.00 på Skogsö kyrkogård och kapell.

**26
SEPTEMBER**

Varje onsdag kl 09.00 är det en enkel **morgonbön** i Skogsö kapell. Så även denna onsdag.

Frukostmöte på Grand
kl 07.00–08.45. Lyssna till Mikael Kurkiala som pratar om "Kyrkan i tiden – att formas av det som är". (anmälan)

**5
OKTOBER**

Medeltidsmässa och medeltidsmarknad på Tacksägelsedagen. Start kl 11.00.

Jazzkoncert kl 17.00 med Jonas Knutsson Quartet och Vokalensemblen Alicia under ledning av EvaMarie Agnelid. Entré 100 kr, en del av intäkterna går till Svenska kyrkans internationella arbete.

**14
OKTOBER**

**20
OKTOBER**

**21
OKTOBER**

En förmiddag i församlingshemmet om praktiska ting kring **begravning, musik och sorg**. Det blir information om gravsick och begravningsverksamheten på Skogsö mm. Medverkar gör gäster från begravningsbyrå, musiker och biskop emeritus Lennart Koskinen m fl.

Tips: Ladda ner appen Kyrkguiden i din telefon för information om andakter/gudstjänster/mässor.

MORGONBÖN

Skogsö morgon

Skogsö är en omtyckt plats för rofyllda strövtåg och enskild meditation. Hösten bjuder på ett härligt lugn. Varje onsdag är det morgonbön i kapellet. Välkommen in!
Morgonbön, onsdagar kl 09.00, Skogsö kapell.

LUNCH & FÖREDRAG

Tisdagslunch

11 september och 9 oktober är det dags för tisdagslunch. Konceptet är som tidigare. Intressanta föreläsare i kombination med lunch. Naturligtvis finns det tid för samtal. På svenskakyrkan.se/saltsjobaden kommer mer information om medverkande. En kvart innan lunchen är det en enkel lunchandakt i Uppenbarelsekyrkan
*Tisdag 11 september kl 12.00, församlingshemmet, anmälan senast 7 september,
 Tisdag 9 oktober kl 12.00, församlingshemmet, anmälan senast 5 oktober.
 Anmälan: 08-748 19 14, ulrica.hamrin @svenskakyrkan.se*

PÅ VALDAGEN

UPPSTART OCH KONSERT

Foto: Arne Hyckenberg

HÖSTEN I SALTIS börjar med traditionsenlig "Startgudstjänst för en härlig hösttermin". Kyrkokören, Vokalensemblen Alicia, Saltarkören, barnkörer, personal/medarbetare, frivilliga m fl! Då välkomnas också Saltsjöbadens två nya präster, Carina Nilsson och Yvonne Iversen (läs mer på sid 14-17). Lite senare samma dag blir konsert med Katarina och Svante Henryson (läs mer på sid 18-19).

STARTGUDSTJÄNST OCH KONSERT

Söndag 9 september kl 11.00,
 Uppenbarelsekyrkan, Startgudstjänst
 Kl 16.00 Sång & Cello, konsert med Katarina och Svante Henryson, fri entré.

SALTSJÖBADENS CENTRUM

KYRKAN I CENTRUM

UNDER HÖSTEN kommer kyrkan att finnas i Saltsjöbadens centrum en gång i veckan. Ja inte hela kyrkan, men en präst tillsammans med en medarbetare i personalen kommer vid lunchtid på onsdagar finnas på caféet Sweet & Pure

– Vårt fokus är att vara kyrkan mitt i byn. Då är det viktigt att vi som kyrka också finns med ute i samhället. Kom och prata en stund med oss över en kopp kaffe, hälsar Ulrica Hamrin, diakoniansvarig.

Foto: Arne Hyckenberg

KYRKAN I CENTRUM

Onsdagar kl 11.00–13.00, Sweet & Pure, Saltsjöbadens centrum

STILLHET & RO

CIRKEL-DANS

EN TORSDAG i månaden är det Stillhet & Ro i Skogsö kapell. Rörelse och dans som meditation. Dansen tar vid där orden slutar.

STILLHET & RO

Torsdag 27/9, 18/10, 22/11 kl 18.00, Skogsö kapell. Ledare Ulrica Hamrin.

SAMTAL

Bibelseminarier

Under hösten finns tillfälle att vara med och samtala kring olika bibeltexter.

–Underlaget för samtals- och studiearbete utgörs av kyrkoårets gudstjänsttexter. Vi studerar de närmaste söndagarnas texter - deras bakgrund, tillkomsthistoria, tolkning och deras funktion i kyrkans nuvarande tro och liv. Vi värnar om en öppen, kamratlig och odogmatisk anda när vi träffas. berättar prästen Claes-Otto Hammarlund.

Torsdagar, ojämn veckor kl 16.00-17.30, Saltsjöbadens församlingshem

Ingen anmälan, inga förkunskaper krävs.

TA TON

Sjung i kör

I Saltsjöbadens församling finns körer för nästan alla åldrar. En del kräver inga förkunskaper. Andra kräver att du har körvana och kan läsa noter. Körerna framträder på konserter och deltar i gudstjänster.

Läs mer om alla körer på

svenskakyrkan.se/saltsjobaden

KÖRJAZZ

JAZZKONSERT

SAXOFONISTEN Jonas Knutsson har varit del av den svenska jazz- och folkmusikscenen i över 30 år.

–I våras samarbetade vi i Vokalensemblen Alicia med honom på Dieselverkstaden och det känns väldigt roligt att på nytt få arbeta med Jonas och hans kvartett, Jonas Knutsson Quartet. De står för svängig, melodisk jazz med mycket känsla och stort kunnande. Vi kommer tillsammans bland annat framföra

”A little jazz mass” av B Chilcott. Sedan blir det naturligtvis musik av Jonas Knutsson, berättar EvaMarie Agnelid, dirigent.

**VOKALENSEMBLEN ALICIA MÖTER
JONAS KNUTSSON QUARTET**

Söndag 21 oktober kl 17.00 Uppenbarelsekyrkan
Jonas Knutsson Quartet (Jonas Knutsson, sax, Anders Persson, pi, Clas Lassbo, bas, Rafael Sida, slagverk) Vokalensemblen Alicia, EvaMarie Agnelid, dirigent. Entré 100 kr, en del av intäkterna går till Svenska kyrkans internationella arbete

GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN

FRUKOSTMÖTEN

TRADITIONEN med frukostmöten är tillbaka! Först ut är Mikael Kurkiala som kommer att prata om ”Kyrkan i tiden – att formas av det som är”. Senare i höst, (23 november) kommer Caroline Krook och berättar om arbetet med sin bok om Ingemar Bergman.

FRUKOSTMÖTE

Fredag 5 oktober, Grand Hotel Saltsjöbaden, Frukost fr. 07.00, föreläsning 07.45–08.45, Anmälan: saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se
Kostnadsfritt, men är du anmäld och inte kan komma, måste du avanmäla dig senast 3 oktober kl 12.00 annars debiteras du en ”no-show” avgift på 175 kr.

ÖPPET HUS

BABYSÅNG & CAFÉ

TRÄFFA andra barn och föräldrar.

Under ”babysångstunden” sjunger vi både kända och nya sånger och barnen får utforska musik och rytmer med sina sinnen.

ÖPPET HUS BABYSÅNG & CAFÉ

Torsdagar kl 09.30–12.00, Prästgården.
Musikstunder: kl 10.00 för barn 10 månader och uppåt, kl 11.00 för barn 0–9 månader.
Höststart 6 september kl 10.30 med musik och sinnesvandring.

10-12 ÅR

TORSDAGS-
KLUBBEN

TYCKER DU om att leka, pyssla, skapa och är mellan 10 och 12 år?

Då är torsdagsklubben något för dig!

–Vi gör allt ifrån att gå på skattjakt i kyrktornet till att leka kull på ängen utanför kyrkan. Vi pysslar, skapar och går på äventyr och leker för fullt, säger Christian Olsmalm, församlingsassistent.

TORSDAGSKLUBBEN

Torsdagar kl 15.00–17.00, Prästgården. Det är gratis att vara med, men man måste anmäla sig till christian.olsmalm@svenskakyrkan.se

Saltaren har träffat kocken Paul Svensson för ett samtal om hållbarhet, Saltsjöbaden och vad kyrkan kan lära av restaurangvärlden.

PAUL *Svensson*

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Paul Svensson är en av Sveriges mest namnkunniga kokar. Han är tv-kock, krögare, har skrivit fyra kokböcker, föreläser om matfilosofi och har en fin femteplats i den prestigefyllda *Bocuse d'Or* (matlagningens världsmästerskap).

För Paul Svensson är hållbarhet ett genomgående tema och principen att enkel och naturlig mat är grunden för all matlagning. Det var dock ingen självklarhet att Paul blev kock, snarare en tillfällighet. Han upptäckte yrket när han under nittioalet tjänstgjorde som kock i flottan.

– Jag är murarson och hade siktet inställt på att bli ingenjör. Jag hade inte föreställt mig kockyrket som en möjlighet. Men med facit i hand är det som klippt och skuret för mig. Jag får skapa med händerna hantverksmässigt, ungefär som mureri, och får se något växa fram och ta form estetiskt. Det som lockar med mat är att det berör alla och är grundläggande för vår överlevnad. Bakom ett lager av kunskap finns ett lager av njutning. Målet med matlagning är oändligt och man blir aldrig fulländad. Det är en resa där man lär sig resten av livet. Det är något fint med det. Behållningen man får av mathantverket och av någon annans njutning och lycka är något som är svårt att tävla med, säger Paul Svensson.

Du tänkte bli ingenjör. Finns det några paralleller mellan yrkena?

– Det gör det absolut. Det handlar om att förstå kemi och fysik och att kunna räkna på något. Lusten kommer när man förstår hur det fungerar. Det blir en blandning av inspiration och det kartotek av lyckade och misslyck-

ade försök man har med sig. När man springer på en råvara med nya möjligheter och smaker kan man använda det man har med sig tillsammans med det man nyligen upptäckt. I grunden handlar det om kemi och att hitta en formel för att sätta ihop en god komplett rätt.

När började du fokusera på hållbar mat?

– Det var mellan tolv och femton år sedan. Min fru Camilla har alltid varit miljömedveten. Vi har källsorterat och diskuterat vår resursanvändning. Det handlar om saker som att inte låta vattnet rinna när man borstar tänderna och hur länge man duschar. Detta sätt att tänka hållbart är nu också grunden för min gastronomiska profil. Det jag håller på med som kock innebär ett stort resursanvändande.

– Om vi inte tänker på vad vi äter blir det slentrianmässigt och lätt kvantitet istället för kvalitet. Det är dumt, resursoklokt och ofta inspirationslöst. Hur gott är det egentligen med falukorv och makaroner? Det är faktiskt inte en särskilt bra måltid.

– Tänker man animaliskt börjar man med en köttbit, som man sedan bygger rätten runt. Men när jag tänker vegetabiliskt kommer smaken först och sedan ingredienserna. Då blir det enklare, godare och hållbarare mat. Att göra en vegetarisk kalops till exempel är inte svårt. Det är bara att omfördela med betor, morötter, potatis och lök så att man får samma smakbild. Fördomen mot vegetariska rätter är att man inte blir mätt, men det är bara hittepå.

»När jag tänker
vegetabiliskt kommer
smaken först och
sedan ingredienserna«

För Paul Svensson och hans familj är Älgö och Saltsjöbaden en underbar plats att bo på. Hemma på tomten på Älgö odlar familjen egna grönsaker.

Är all vegetarisk mat också hållbar?

– Nej, det beror på vad man köper, var det kommit ifrån och var det är odlat. Växtbaserade proteinlivsmedel förbrukar generellt mycket mindre vatten. Minskas mängden kött i vardagsmaten blir det alltid hållbarare. Bönor, linser och ärtor kan ersätta proteinerna i köttet.

FÖR PAUL SVENSSON är syftet med den hållbara och ekologiska matlagningen att inspirera till ett bättre förhållningssätt, snarare än att påpeka vad andra gör fel.

– Det handlar inte om att hitta syndabocker och skapa dåligt samvete. Jag vill visa vad man gått miste om, nämligen makalöst god mat som dessutom gör en tjänst för hälsan och är en insats för att rädda planeten. Genom att matkompensera minskas växthuseffekten. Man minskar också risken för cancer. Och det gör man med god mat som man får njuta av.

Med projektrestaurangen *ReTaste* har Paul Svensson skapat ett koncept där mat som har nått bästföredatum och är på väg att kasseras och istället blir gourmetmat. Det är ett samarbete med COOP och Willys som bidrar med mat som passerat sitt bäst före datum.

– Jag vill visa hur mycket vi slänger bort och hur systemet är uppbyggt, med mat som kasseras när den nått bäst före datum. Men bäst före datumet är en gräns som är grovt tilltagen för att man ska vara säker. Kött är som bäst precis innan det börjar lukta illa. Och när en banan är tokbrun är den supermogen och smakar som bäst. Vårt koncept erbjuder en ovanlig smakupplevelse med

återsmakad mat och visar hur man förflyttar maten från ”waste” till ”fine dining”. Med sju rätter i måltidsformat visar vi hur fantastiskt bra mat det som skulle kastas egentligen är. Ofta är vi rädda och äter kött innan det är mörrt och frukt och grönt innan det är moget.

SOM EN NATURLIG DEL av en hållbar livsstil har Paul valt att köra elbil. Trots att elbilar är dyra och att det kanske sker på bekostnad av annat som är vanligare att prioritera.

– För mig har bilen alltid varit ett transportmedel. Att välja en elbil har känts självklart, eftersom jag haft råd och gärna gör den prioriteringen istället för tre utlandsresor. Det är min livsstil. Jag undviker plastkassar och när jag handlar kläder tänker jag på hur de är gjorda. Då blir det intressant och lustfyllt och roligare att handla. Det är betydelsefullt hur man köper en t-shirt och naturligt att den första frågan är om det är ekologiskt eller återvunnet material. Det låter jobbigt, men när man kommit över det blir det kunskapsutveckling och roligt.

VAD KAN MAN då göra som individ för att ställa om till ett mer hållbart sätt att tänka. Paul Svensson har en hel del tips till saltsjöbadsborna om hur man kan komma igång.

– Grunden till att leva hållbart är att källsortera och att använda det man har så länge som möjligt. Man kan handla en dag i veckan. När man handlar kan man ha som regel att välja fem lokala och fem ekologiska pro-

– Tänker man animaliskt börjar man med en köttbit, som man sedan bygger rätten runt. Men när jag tänker vegetabiliskt kommer smaken först och sedan ingredienserna. Då blir det enklare, godare och hållbarare mat, säger Paul Svensson.

dukter. Det gör väldigt stor skillnad på efterfrågan och ger en fingervisning för både politikerna och bonden. En dag i veckan kan man prova att äta mer vegetariskt, lokalt och ekologiskt. Gör man sådant blir det ett mönster som över tid förändrar beteendet. Man kan också tänka efter om man verkligen behöver gräva längst bak i hyllorna för bästa datum om tanken är att man ska konsumera det idag och att inte kasta en ask tomat om en har en brun fläck. Det betyder att de andra är mognare, godare och har mer näring.

PAUL TALAR GÄRNA om vikten av att laga enkel och naturlig mat och det finns några saker som han anser att man alltid ska ha hemma.

– Lök och potatis. De är en bra bas, som det går att göra mycket gott av, från potatisomelett till raggmunk och god omelett. Det är stryktåliga råvaror som har bra hållbarhet. Konserverade ekologiska krossade tomat är också bra. De konserveras när de är som bäst. Smaksatta med basilika är de goda till en fiberrik pasta, som man kan äta många gånger utan att tröttna.

För Paul Svensson och hans familj är Älgö och Saltjöbaden en underbar plats att bo på. Han tror också att kyrkan har en viktig roll att spela i samhället. Pauls och Camillas två yngsta pojkar är döpta på Skogsö, en plats som gjort starkt intryck på Paul.

– Skogsö är ett fantastiskt ställe. Man blir lycklig av att vara där. Det känns också viktigt att kyrkan finns. Den kan erbjuda mindre samlingsplatser för social sam-

varo, något det är brist på idag, särskilt för ungdomar. Det behövs platser som är omhändertagande och inger lugn och trygghet.

– Jag tänker ofta på den mångfald som finns idag och hur man ska få hjälp till integration. Då behövs platser där man kan träffas på ett jämbördigt sätt. Förr fanns Folkets hus som, särskilt på landsbygden, var en neutral plats där det var möten och fester. Kyrkan skulle kunna vara en sådan plats, där man kan mötas och bli bemött på ett enkelt och omhändertagande sätt. Vi lever också i en tid när många är upptagna med olika prioriteringar i jobb och familj. Då behövs möjlighet till utbyten av tankar, reflexion och empati som är viktiga för att människan ska behålla sin "sanity".

»Skogsö är ett fantastiskt ställe.
Man blir lycklig av att vara där.«

Finns det något som kyrkan kan lära av restaurangvärlden?

– Ja, det tror jag och det är att man måste anpassa sig till samhället, samtidigt som man är tidlös. Det gäller att ha örat mot marken för vad som efterfrågas idag, men inte behöva bygga om restaurangen vart femte år för att den blivit omodern. Det tidlösa finns i kyrkan, men man kanske behöver bli lite mer lyhörd mot samhället och de behov som finns idag, säger Paul Svensson.

75 000

NYA KYRKOGRÅRDSARBETARE

Sedan i maj finns det en bikupa på Skogsö kyrkogård som ett led i att värna och öka den biologiska mångfalden på kyrkogården. Bina hjälper till med pollinering av växter och blommor. Dessutom producerar de en hel del honung.

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Skogsö kyrkogård är omvittnat en av Sveriges vackraste. Med sin blandning av gravplatser i orörd natur, ordnade gravkvarter och närheten till både Baggensstäkets smala sund och skogen bjuds besökaren på en miljö, som lockar många fler än dem som kommer för att besöka gravarna.

Sedan i maj finns det en bikupa på Skogsö. Den står i slutningen mot skogen ovanför gravkvarteren på kyrkogårdens nordöstra del.

MED BINA PÅ plats har kyrkogården fått omkring 75 000 nya kyrkogårdsarbetare, som hjälper till med pollinering av växter och blommor. Dessutom producerar de en hel del honung. Lena Brännvall är kyrko-

gårdsföreståndare i Saltsjöbadens församling.

– Det är kyrkogårdsförvaltningen, som tar hand om kyrkogården. För oss är det viktigt att värna om den biologiska mångfalden, som är växter, djur och insekter. Biodling är en viktig del av det. Det finns flera

Honungen som bina producerar är både nyttig och god föda för oss människor. Bina på Skogsö har redan genererat en rejäl skörd.

kyrkogårdar som har bin och jag tycker det är ett fint initiativ, säger Lena Brännvall.

TANKEN PÅ ATT ha biodling på kyrkogården fick Lena att ta kontakt med Värmdö Skeppslags biodlarförening och Lars Turesson, som är styrelseledamot i föreningen och själv hängiven biodlare. Lars var med och berättade om bin och biodling under en Öppet hus-dag på Skogsö i början av maj i år. I samband med det erbjöd han sig att ställa ett bisamhälle på kyrkogården.

– Jag har bisamhällen i min trädgård bara några kilometer härifrån, så jag tänkte att jag lika gärna kunde ha ett här och göra bina lite synligare, säger Lars Turesson.

BIKUPAN HAR varit på plats sedan i maj och det är full fart i samhället, när Saltaren gör sitt besök i mitten av juni. Kommentarer från besökare har varit positiva och det har inte förekommit klagomål, enligt Lena och Lars.

– Det har gått bra och bina mår väldigt bra här. När man ställer ut bisamhällen, får man alltid frågor, om de är aggressiva. Men det är väldigt sällan de sticks om man inte bråkar med dem eller provocerar dem. Håller man en fyra, fem meters avstånd från bikupan, så gör de ingenting. Bin är ju till skillnad från getingar vegetarianer, så de kommer aldrig och stör en i maten heller. Jag har haft bin i min egen trädgård i tio år och inte fått ett enda

Lars Turesson, hängiven biodlare och Lena Brännvall, kyrkogårdsföreståndare.

klagomål under den tiden. Däremot har jag fått många goda ord när grannarna ser att deras frukter blir saftigare och godare och att det blir fler blommor, säger Lars Turesson.

DET ÄR INTE bara för den biologiska mångfaldens skull man odlar bin. Honungen de producerar är både nyttig och god föda för oss människor. Bina på Skogsö har redan genererat en rejäl skörd.

– I den översta lådan är det nog en 35-40 kilo och i den undre kommer det att vara lika mycket om ett par veckor. Det är under juni det är som mest intensivt, sedan klingar blomningen av, säger Lars Turesson.

ATT DET KRÄVS en hel del kunskap för att odla bin är kanske ingen som tycker är konstigt. Men det som verkligen imponerar är hur avancerat bisamhället är.

– Binas olika arbetsuppgifter är helt fascinerande. Det finns ingen chef.

»Varje dag under andra halvan av maj fram till midsommar lägger drottningen 2 000 ägg per dygn.«

De är bara en superorganism, där alla vet vad de ska göra. I bisamhället finns drottning, drönare och arbetsbin. Drönarna är till enbart för parningen och får inte övervintra. Arbetarna har olika uppgifter beroende på hur gamla de är. De börjar med att städa den egna cellen de krupit upp ur. Nästa uppgift blir att mata larverna, sedan bygga ut vaxkakorna och ta emot nektar, som bin ute hämtat hem. Dessa har en nektarbehållare som de samlar i, sedan tankar de över till de bin som är i samhället och de bearbetar nektarn med enzymer, så att det blir honung. En del av bina blir vaktbin. Man kan ibland se att de står och vaktar på flustret, som är landningsbanan vid ingången till kupan. Efter ungefär tre veckor kommer det sista stadiet, när de får ut och flyga. Det är då de samlar pollen och nektar. Efter ytterligare tre veckor är deras vingar utslitna och de dör. Det kan vara 75 000 bin i kupan. Varje dag under andra halvan av maj fram till midsommar lägger drottningen 2 000 ägg per dygn. Vikten av äggen är mer än drottningens egen vikt och hon måste hela tiden matas med näring av bina, berättar Lars Turesson.

MED KUPAN PÅ PLATS arbetar bina på utan större inblandning. En del tillsyn krävs dock. Man måste också bekämpa kvalster som kan angripa kupan. De vanligaste av dessa är Varroakvalster, som finns i nästan alla samhällen i södra Sverige.

Intresset för bisamhället på Skogsö har redan märkts av och kommenterats av besökare. Det är dock viktigt att man har rätt kunskap och utrustning innan man startar.

– Under våren och fram till midsommar bör man titta till samhällena en gång i veckan, på grund av risken för svärmning. Efter midsommar går de ner i aktivitet och då avtar risken att de svärmar en hel del. Då behöver man inte göra något.

FÖR FÖRSAMLINGEN som nu har kupan på kyrkogården är uppgiften mycket enkel.

– Vi ska ringa Lars direkt om vi ser en klump av bin på en gren. Då kan de ha svärmat och försvunnit, säger Lena Brännvall.

– Det är drottningen med ungefär halva samhället, som sticker när de svärmar. Det är deras sätt att föröka sig. Ett samhälle delar sig och blir två, vilket är helt naturligt. Anledningen till att man försöker hindra att de svärmar är att man inte vet vart de tar vägen. Samhället på Skogsö visar inga tecken på det nu, men eftersom jag ska vara borta i sommar kommer jag för säkerhets skull att dela på det genom att göra en konstgjord svärm och ställa dit ett nytt samhälle bredvid det gamla. När bina i det ena samhället känner att de är drottninglösa och det finns nylagda ägg och små larver, gör de en drottning av en av dem. Det tar en månad tills drottningen är färdig, parad och börjar lägga ägg. I det andra samhället fortsätter drottningen att lägga ägg som vanligt, säger Lars Turesson.

INTRESSET FÖR BIODLING i Sverige är stort. Men det är viktigt att man har rätt kunskap och utrustning innan man startar.

– Jag vill gärna slå ett slag för Värmdö Skeppslags biodlarförening. Är det någon som är intresserad och vill bli biodlare har vi väldigt

bra kurser i föreningen samt ett program med mentorer och stöd och hjälp. Kursen är en vanlig studiecirkel under 7-8 kvällar. Efter det ser föreningen till att man får köpa bin. Vi har gemensamma inköp av material och det finns en hel del utrustning i föreningen som man kan få låna. Det är honungsslungor och en del andra apparater, som kostar en hel del pengar, säger Lars Turesson.

DEN SOM TYCKER steget är för stort till att ha ett helt bisamhälle kan odla växter eller skapa enkla "bihotell" som kan hjälpa de över 200 arter av vildbin som finns i Sverige, många av dem hotade, att bygga bon. Man kan köpa dem färdiga eller göra dem själv.

Intresset för bisamhället på Skogsö har redan märkts av och kommenterats av besökare, som velat veta vad det är för något.

»Vi planerar nu för att göra en äng i närheten med blommor som lämpar sig extra väl för att gynna fjärilar, bin och insekter.«

Det är också mer på gång för att öka den biologiska mångfalden på kyrkogården.

– Vi planerar nu för att göra en äng i närheten med blommor som lämpar sig extra väl för att gynna fjärilar, bin och insekter. Det finns speciella fröblandningar för det, säger Lena Brännvall.

Fotnot: Saltaren besökte biodlingen i mitten av juni denna sommar.

Hovpredikant, kyrkoherde, manusförfattare och regissör.
Möt Carina Nilsson och Yvonne Iversen, Saltsjöbadens
två nya präster.

CARINA Nilsson

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Carina Nilsson går från att vara kyrkoherde i Lidingö församling till att arbeta som församlingspräst i Saltsjöbaden. En längtan efter att åter få jobba med grundarbetet som präst fick henne att söka tjänsten i församlingen.

–Det har varit jätteroligt att vara kyrkoherde och jag har trivts med det, men jag vill tillbaka till hantverket. Jag vill vara med och utföra arbetet och inte bara leda det. Jag är nyfiken på de traditioner som finns här. De är viktiga och jag vill lära mig dem, säger Carina Nilsson.

Carina bor i Solna. Med en son som är fotbollsskille

och en som är körsångare har hennes fritid präglats av mycket fotboll och musik.

–Jag har varit en riktig fotbollsmamma. Bor man i Solna behöver man inte fundera på vilket lag det

är som gäller. Jag tycker fotboll är fruktansvärt roligt och kan inte tänka mig en vår utan att vara med på allsvenskanpremiären.

KÖRSÅNG är ett intresse Carina delar med sin andra son, som liksom hon själv gått på Kungsholmens musikgymnasium/Stockholms musikskola. Sedan Carina blev präst har hon inte haft tid att sjunga i kör, men går på mängder av konserter i olika sammanhang.

Carina har också ett stort intresse för skönlitteratur och läser mycket. Den senaste boken hon läst är, kanske lite oväntat, en riktig skräckhistoria.

–Jag såg Dracula på operan och tänkte, nu måste jag läsa boken. Den var mer fascinerande än jag trodde. Ibland får man rucka på sina fördomar.

»Jag såg Dracula på operan och tänkte, nu måste jag läsa boken.«

SVENSKA KYRKAN har alltid varit Carinas hemmaplan. Hon har växt upp i Matteus församling i Stockholm men har också stark anknytning till småländsk fromhet.

–Jag har funnits i kyrkans värld sedan jag föddes. På pappas sida finns småländsk fromhet från Lina Sandells hemtrakter. Jag har fått med mig mycket av den fromheten. *”Tryggare kan ingen vara”, ”Jag kan icke räkna dem alla”, ”Blott en dag”* och alla de andra psalmerna är min gudstro. Men tron har också formats av utmaningarna jag mött i Stockholm, inte minst i synen på kvinnliga präster. Det var ett stort steg för mig att våga bli präst. Min släkt i Växjö stift var gammalkyrklig och mot kvinnliga präster. Motståndet fanns på den tiden också i Stockholm, men jag hade goda förebilder här. Caroline Krook peppade mig att bli präst. Det var ett stort steg för mig. Jag sökte till den teologiska utbildningen många gånger, innan jag vågade börja.

STÖD OCH UPPMUNTRAN från Caroline Krook och andra hjälpte Carina att våga bli präst. Men redan som barn upplevde hon en mycket tydlig kallelse.

–Jag var tio år när min kusin prästvigdes. När han stod där framme upplevde jag att det här kommer jag också att vara med om. Det var en stark och jättetydlig inre kallelse och upplevelse av Gud. Jag var som Maria, när hon undrade hur det skulle gå till att få barn, när hon inte hade någon man. Jag undrade hur det skulle gå till att bli präst, när jag inte var en man.

Men Carina blev präst och fick sin första tjänst i Kista Akalla, i en samarbetskyrka med EFS och Svenska kyrkan. Efter det var hon ungdomspräst i Danderyd. 2007

blev Carina kyrkoherde i Lidingö, där hon tidigare arbetat som ungdomsledare och assistent. För ett par år sedan blev Carina utnämnd till hovpredikant för Stockholms stift.

»Ensamheten är en av våra största utmaningar. Att vara kyrka för mig är att det ska finnas en plats där ensamheterna ges en motkraft.«

–Att vara hovpredikant är ett hedersuppdrag man får på livstid. Det betyder, att jag får leda gudstjänster i Slottskyrkan två gånger per år. Det är kungen som utser hovpredikanter, några från varje stift. Det är jätteroligt och väldigt hedrande.

FÖR CARINA NILSSON är det viktigt att kyrkan i vår tid erbjuder meningsfulla mötesplatser för människor.

–Ensamheten är en av våra största utmaningar. Den fysiska ensamheten är lätt att hamna i, men också den existentiella ensamheten. Att vara kyrka för mig är att det ska finnas en plats där ensamheterna ges en motkraft. Varje människa är alltid, alltid, en del av Guds mänsklighet. Kyrkan är bra på att ge mening och trygghet. Men vi kan inte bara säga det. Vi måste visa det konkret och hela tiden fråga oss vem det är vi saknar och vilka det är som inte är här. Vi har en unik position, där vi får finnas med och räknas med i så många sammanhang. Det är fantastiskt och något jag är stolt över att vara en del av, säger Carina Nilsson.

Yvonne Iversen vill möta människor mitt i livet. Hon har en bakgrund som manusförfattare och regissör, har ett brinnande intresse för teologi i allmänhet och Martin Luther i synnerhet. Hennes texter som manusförfattare har använts flitigt i olika sammanhang i Svenska kyrkan.

Föreställningen *"Martin Luther frihetens profet"* som handlar om Luthers liv och reformationens betydelse framfördes vid över 60 tillfällen.

I sin tjänst i Saltsjöbadens församling kommer Yvonne att arbeta med inriktning mot barn, familj och konfirmander.

»Det känns som det finns så många berättelser här i möten med människor.«

–Jag har redan hunnit vara med på lägret i Strömstad, där ett femtiotal ungdomar deltog. Det ska bli spännande och härligt att jobba med konfirmander, säger Yvonne Iversen, som ser fram emot att lära känna församlingen och Saltsjöbaden.

–Det är en vacker och spännande miljö här. Det känns som det finns så många berättelser här i möten med människor. Det är härligt att få mötas i själavård, i gudstjänster och när vi samlas på söndagarna för att fira våra mässor.

JUST MÖTEN med människor som är mitt i livet är något Yvonne återkommer till flera gånger. Vad betyder det då att vara mitt i livet?

–De som är unga idag har ofta skaffat sig en karriär och är bra på det de gör. Sedan får de hem och barn. Då vill de att allt det: hem, middagar och rollen som förälder, ska vara lika perfekt. Det blir lätt krav som man inte orkar med. Varje människa har mot- och medgångar och det är viktigt att skapa plattformar för existentiella samtal med den här gruppen människor.

Yvonne bor tillsammans med sin hund, en papillon med liten kropp och ett gigantiskt ego. Hon har en utflugnen dotter och man i Göteborg, dit hon ofta pendlar. På fritiden är det kultur och natur som gäller.

–Jag är väldigt intresserad av all kultur som t. ex konst, musik, att läsa och skriva, gå på teater och bio. Jag håller mig levande med simning och yoga och hämtar kraft genom att ta långa promenader i naturen med den lilla vovven. Han tycker inte alltid om att gå så långt, men får han gå lös fungerar det oftast.

DET VAR INGEN självklarhet att Yvonne skulle bli präst, även om intresset för livsfrågor och teologi varit viktiga för henne sedan tonårstiden.

–Det har varit en jättelång resa. Egentligen borde jag sett det tidigare. Jag har alltid varit en kulturmänniska som älskat teater och att sjunga och dansa. Som tonåring var jag otroligt intresserad av religionskunskap, men utan en tanke på att jag skulle bli präst.

Efter gymnasiet reste Yvonne till Los Angeles för att plugga på teaterskola. Där mötte hon en öppnare hållning till religion som var ny för henne. Frågor som ”vem är du” och ”vad tror du” var helt naturliga där.

–Jag funderade mycket och var verkligen en sökare. När jag efter tiden i USA bodde i Spanien träffade jag en präst i Svenska kyrkan. Honom tjtade jag sönder

med frågor om hur det var möjligt att tro. Till slut sa han till mig att med det intresset måste jag läsa teologi och bli präst. Även om jag tyckte jag hade det bra som det var, planterade han ett frö när han sa det. Det var först senare när jag faktiskt befann mig i ett buddhisttempel i Thailand, som jag plötsligt insåg att Jesus var vägen jag skulle gå.

DEN INSIKTEN ledde Yvonne till teologistudier på Ersta Sköndal och prästvigning i Stockholms stift i juni 2017. Även under utbildningen kämpade Yvonne med tvivel på hur hon skulle passa in i yrket. Idag, när hon är inne på sitt andra år som präst är de tvivlen borta.

»Min resa i livet har inte varit spikrak. Men jag ser det som jag varit med om som mycket positivt. Det hjälper mig att möta människor i alla situationer.«

–Jag är glad och tacksam över att vara präst. Jag älskar högmässor och förrättningar och att möta människor. Jag vill gärna erbjuda bibelstudium och Lectio divina (långsam och meditativ läsning av bibeln).

YVONNE SER SINA egna erfarenheter som en stor tillgång i arbetet.

–Min resa i livet har inte varit spikrak. Men jag ser det som jag varit med om som mycket positivt. Det hjälper mig att möta människor i alla situationer. Med min livserfarenhet är det svårt att bli chockad och jag känner mig rustad för de flesta situationer. Luther upplevde också kamp och ångest. Jag känner mig hemma i hans teologi om rättfärdiggörelsen. Det räcker med att tro på Jesus. Du är förlåten. Jag kan känna igen mig i det.

YVONNE

Iversen

Den nionde september är det konsert med Katarina och Svante Henryson i Uppenbarelskyrkan i Saltsjöbaden. Båda med framgångsrika karriärer sedan många år. Katarina som en av originalmedlemmarna i vokalgruppen The Real Group och Svante som kompositör och musiker, verksam inom jazz, klassiskt och hårdrock. Nu har de valt att spela tillsammans i ett nytt format.

SÅNG och cello

TEXT: ARNE HYCKENBERG FOTO: MATS BÄCKER

Ni har bott i Saltsjöbaden.

När var det?

– Vi hyrde ett hus som låg precis bredvid Grünewaldsvillan på Saltsjöpromenaden. Vi bodde här mellan 1999 och 2007. Vi har fortfarande de bästa kontakter med Annika som vi hyrde av, säger Katarina.

– En bidragande orsak till att vi flyttade till Saltsjöbaden var, att min mamma fanns där. Hon bodde på Syrengården. Det var ett väldigt fint hus vi hyrde här och det var mycket naturskönt, säger Svante.

Vad minns ni mest från tiden i Saltsjöbaden?

– Det är luften! Att komma från Arlanda, åka genom stan och sedan: wow, blev det några grader kallare, fuktigare och en fräschör som gjorde att man kunde andas ut. Vi hade småbarnsåren här. Det blev en community kring små barn med många vänner. Det var ett halabaloo hela tiden. Vi har väldigt positiva minnen därifrån, säger Katarina.

Ni har bägge långa och framgångsrika karriärer. Hur kommer det sig att ni började spela tillsammans i duoformat?

– Det var ganska banala skäl i början. Vi blev tillfrågade av släkt och vänner om vi ville komma och spela vid dop och bröllop. Det var när våra barn var små, så det var inte på tapeten att dessutom starta en duo, behöva repetera och vara borta från barnen, båda två samtidigt. När barnen blev större insåg vi, att vi hade en massa låtar. När vi 2013 fick frågan om vi kunde göra en konsert på en festival på ön Elba, i Italien, så samlade vi ihop våra favoritlåtar och på den vägen är det, säger Katarina.

Hur är det att som duo kombinera solosång och cello?

– Det ställer stora krav på en, när man spelar bara två personer. Man kan inte gömma sig. Med det här speciella formatet med sång och cello kommer det väldigt mycket an på mig att göra hela ackompanjemanget.

En låt kan ha gjorts tidigare av ett helt band med olika instrument. Nu ska jag göra de flesta delarna ensam. Det är väldigt krävande, men roligt, säger Svante.

– För mig är det ganska likt att sjunga med fyra strängar i The Real Group, men nu är Svante de fyra strängarna. Jag tilltalas av den avskalade formen. Det är musikaliskt väldigt nära mellan oss när vi bara är två. Det går inte att jämföra med något annat och är väldigt kul, säger Katarina.

Har ni någon speciell relation till församlingen eller Uppenbarelskyrkan?

– Jag har sjungit i Uppenbarelskyrkan i Saltsjöbaden väldigt många gånger med The Real Group. Jag älskar arkitekturen och den tyngd själva kyrkan har. Den är både vacker och allvarlig. Det är en kyrka som inte är larvig, eller insmickrande, utan bara fruktansvärt vacker. Ibland har jag gått in där och sjungit alldeles

– Det är musikaliskt väldigt nära mellan oss när vi bara är två. Det går inte att jämföra med något annat och är väldigt kul, säger sångerskan Katarina Henryson.

– En låt kan ha gjorts tidigare av ett helt band med olika instrument. Nu ska jag göra de flesta delarna ensam. Det är väldigt krävande, men roligt, säger cellisten Svante Henryson.

ensam, bara för att det är en så stark plats, säger Katarina.

– Vi vigdes av Lasse Svensson, som var tongivande präst i församlingen då. Det var också han som hade begravningen av min mamma 2001, säger Svante.

Är det något speciellt med att spela i en kyrka?

– I en stenkyrka som Uppenbarelsekyrkan är det väldigt lång efterklang och man måste anpassa sitt spel efter det. Man får spela långsammare och tydligare, säger Svante.

– Jag tycker det är en speciell atmosfär inne i en kyrka. Det handlar om att vara i och samspela med det rummet och det känns som om rummet hjälper till. Det gillar jag, säger Katarina.

Har kyrkan någon betydelse i samhället idag?

– Jag är själv inte religiös, men jag tycker byggnaderna måste vara kvar som ett ställe dit man kan bara gå in utan att bli pådyvlad kommers eller reklam. Det är viktigt. Det finns också en andlighet där musik är väldigt viktig. Det är jag tacksam för. Många av mina kollegor, som är yrkesmusiker, har den bakgrunden, säger Svante.

Vad kommer publiken att få höra på konserten den nionde september?

– Det blir några egna låtar, några jazzlåtar och lite Elton John, säger Katarina.

– Det är favoritlåtar som vi samlat på oss genom åren och som vi spelat och blivit tillfrågade om att spela, säger Svante.

Vad hoppas ni själva på av konserten?

– Det ska bli väldigt kul. Vi känner oss väldigt hemma i Saltis och kanske dyker det upp gamla vänner, säger Katarina.

– Ja, det vore väldigt roligt om det dök upp kompisar som man fick genom barnen, men som man förlorat kontakten med när vi flyttade och barnen växte upp, säger Svante.

KONSERT PÅ VALDAGEN

Katarina Henryson, sångerska och originalmedlem i The Real Group och Svante Henryson, en av Sveriges mest innovativa cellister med brett genreregister gästar Uppenbarelsekyrkan med en konsert med garanterat sväng och skönt sound.

Söndag 9 september kl 16.00, Uppenbarelsekyrkan, fri entré.

Att fylla jämnt förknippar vi gärna med fest och glädje. Men det kan också vara jobbigt och det är inte ovanligt med 30-, 40- och 50-årskriser. I september fyller Thomas Arlevall, församlingens kyrkoherde, 50 år. Saltaren träffade honom för att ta pulsen så här i halvtid.

Tankar om att fylla 50 ÅR

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Vem är du idag, Thomas, och vad har du lärt dig av livet?

– Jag är make och pappa till två tonårsdöttrar. Jag har varit präst här i 14 år och ytterligare tre år, nu som kyrkoherde. Under mina femtio år har jag samlat mycket livserfarenhet både privat och i arbetet, genom glädje, sorg och annat som hänt. Jag har lärt mig att de stora drömmar man har måste tas ned i ett mindre format. Det finns inga genvägar, utan det är de nära mötena där man samtalat, ger med sig, förhandlar och lyssnar som är vägen framåt. Annars blir det lätt en enmansshow.

ALLA FÖRÄNDRAS av livet och de erfarenheter man gör. Men det är en sak Thomas Arlevall varit noga med att aldrig ändra.

– När jag blev präst bestämde jag mig för, att jag alltid vill vara mig själv och vara precis den person jag är, oavsett om jag är i badhuset, på Tippen eller predikar i kyrkan. Då kan jag behålla närheten och ärligheten. Därför har jag genom åren bett både vaktmästare och musiker i kyrkan att tala om för mig om jag börjar tala konstlat.

TROTS ATT Thomas varit i församlingen sedan 2002 har han inte tröttnat på sitt arbete. Kontinuiteten är något som

gett honom många speciella upplevelser och mötena med människor har ibland skänkt viktiga insikter.

– Jag har haft förmånen att jobba som präst med ungdomar och barnfamiljer och nu som kyrkoherde. Dem jag haft som konfirmander har hunnit gifta sig och få barn som jag fått döpa. Jag har nästan varit här så länge att jag kan få viga dem jag döpt. Det är bara om man stannar länge som man får vara med om livscyklar på det sättet.

– För cirka tio år sedan träffade jag anhöriga inför en begravning. Deras mamma skulle begravas och de berättade att mamman hade lämnat Jugoslavien och inte fått med sig något hit utom familjen. Allt annat hade hon fått lämna. Deras berättelse gjorde mig ännu mer övertygad om att det enda som verkligen betyder något är de nära relationerna: vänskaps- och kärleksbanden.

Vad är viktigt för församlingens framtid?

– Vårt fokus är att vara kyrkan mitt i byn. Då är det viktigt att vi som kyrka också finns med ute i samhället. En spännande sak är att vi börjar vara kyrka på Tippen. Varje onsdag kommer en präst och en annan från personalen att finnas där. Då är det fritt fram att komma och prata med oss, säger Thomas Arlevall.

VILL DU VARA MED OCH FIRA MED THOMAS?

Söndag 23 september är alla som vill välkomna att vara med och fira med Thomas.

Dagen går i musikens tecken och inleds med en mässa kl 11.00 med många musikinslag. Det blir körsång av Saltsjöbadens kyrkokör och stråkmusik med Anna-Karin Reuterhäll och Lena Thyregård.

Efter mässan är alla som vill välkomna på lunch och 50-årstårta i församlingshemmet.

Klockan 16.00 är det dags för en konsert med musik som har betytt mycket för en 50-åring. Det blir musik som kanske inte så ofta hörs i kyrkan. Bland låtskrivarna hittar vi U2, Sting, Beatles, Bryan Adams, Elvis, Clapton m fl. Medvekar gör Lena Swanberg, sång, Jacob Douglas gitarr, sång, Anders G. Carlsson trombon, Stefan Gustafson trumpet, piano, Ola Bengtsson gitarr m fl

Välkommen!

PS Denna 50-åring behöver inga presenter, men en gåva till församlingens diakoni (Bankgiro 119-3440) är alltid välkommen oavsett anledning...

IDEELL

SALTSJÖBADENS DIAKONIKRETS 100 ÅR

9 maj 1918 bildades Saltsjöbadens Diakonikrets. Det diakonala uppdraget och kallelsen lever kvar ännu i dag. Saltsjöbadens Diakoni är också till för dem som frivilligt väljer att bli aktiva medverkan- de i arbetet, att med sina resurser ge hjälp åt andra.

Anmäl dig som frivillig till Ulrica Hamrin, tel 08-748 19 14. Bli medlem genom att sätta in 100 kr på Bankgiro 119-3440 eller bli månadsgivare genom att sätta in en valfri summa på Bankgiro 119-3440.

FÖRSKOLA

NYCKELPIGAN

Församlingen driver förskolan Nyckelpigan som arbetar med en unik profil: natur, musik och andlighet. Nyckelpigan rymmer avdelningarna Pingvinen, Duvan, Pandan och Lammet.

Läs mer på forskolannyckelpigan.se

Foto: Magnus Aronsson

Hawa är 26 år och har gått skräddarutbildningen som Svenska kyrkan stöder genom Lutherska världsförbundet. Nu bedriver Hawa en egen verksamhet där hon syr skoluniformer som hon säljer. Svenska kyrkans internationella arbete byter våren 2019 namn till Act Svenska kyrkan.

NYTT NAMN

ACT SVENSKA KYRKAN

SVENSKA KYRKANS internationella arbete vill växa och behöver öka insamlingsresultatet för att fortsatt och bättre kunna stötta internationella partner i deras viktiga arbete. En del i detta är att skapa ett nytt namn för verksamheten som gör det lättare att öka insamlingen. Den nuvarande avsändaren – med kombinationen Svenska kyrkan, internationellt arbete och ACT alliansen – upplevs för krånglig.

NAMNET Act Svenska kyrkan är mångfacetterat. Act betyder agera. Guds kärlek utmanar var och en av oss att visa omtanke och ta ansvar för varandra, bidra till ett bättre samhälle och en ekologiskt hållbar miljö. I Jesu efterföljd är vi kallade att

agera och stå upp för tron om att vi alla är skapade till Guds avbild. Kopplingen finns också till ACT-alliansen som står för Action by Churches Together. ACT-alliansen är världens största allians av kristna organisationer och kyrkor som jobbar tillsammans för internationell diakoni, humanitärt arbete och påverkansarbete. Namnbytet kommer att ske i början av 2019.

Fotnot: Stöd Svenska kyrkans internationella arbete genom att sms:a liv till 72905 och ge 100 kronor eller swisha din gåva till 9001223. Tack! Läs mer om det internationella arbetet på www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete

NÅGON SOM LYSSNAR

SAMTALSSTÖD I SALTIS

Foto: Unsplash

Behöver du någon att prata med? Att få dela sina tankar med någon kan göra skillnad.

ALLA HAR SAKER och händelser som det hjälper att få prata med någon om. Då är det viktigt att det finns någon som orkar lyssna och som inte blir chockerad eller moraliserar. Inom Saltsjöbadens församling finns diakoniansvarig, präster och samarbete med Kyrkans familjerådgivning ((parsamtal för medlemmar i församlingen). Du kan också få tala med någon från församlingens Volontärgrupp som även gör hembesök. Du behöver inte vara kristen eller medlem i Svenska kyrkan och det kostar ingenting.

Har du behov av samtalsstöd?

Boka samtal via församlingens växel 08-748 19 00.

Visste du...

...att du också kan lyssna på Saltaren? Gå in på svenskakyrkan.se/saltsjobaden/saltaren där hittar du tidningen både som pdf-tidning och som taltidning.

KALENDER

SÖNDAG 9 SEPTEMBER

11.00 Startgudstjänst
Saltsjöbadens kyrkokör,
Vokalensemblen Alicia,
Saltarkören, barnkörer, per-
sonal/medarbetare, frivilliga
med flera
Uppenbarelskyrkan

16.00 Sång & Cello
Katarina och Svante
Henryson, fri entré
Läs mer på sid 18–20
Uppenbarelskyrkan

MÅNDAG 10 SEPTEMBER

19.00 Kyrkofullmäktige
Församlingshemmet

TISDAG 11 SEPTEMBER

11.45 Lunchandakt
Uppenbarelskyrkan

12.00 Tisdagslunch
Anmälan senast 7 september,
08-748 19 14, ulrica.hamrin
@svenskakyrkan.se
Församlingshemmet

ONSDAG 12 SEPTEMBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

09.30 Kyrka-För-Skola,
Roliga sånger och psalmer,
ljusstund, fruktstund
Uppenbarelskyrkan

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSdag 13 SEPTEMBER

09.30–12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

16.00 Bibelseminarium
Församlingshemmet

SÖNDAG 16 SEPTEMBER

11.00 Mässa
Yvonne Iversen, präst
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 19 SEPTEMBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSdag 20 SEPTEMBER

09.30–12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

FREDAG 21 SEPTEMBER

19.00 Ung i Kyrkan/SKU
Prästgården

LÖRDAG 22 SEPTEMBER

12.00–14.00
Återvändardag
*Skogsö kyrkogård
och kapell*

SÖNDAG 23 SEPTEMBER

11.00 Mässa,
Thomas Arlevall, präst
Saltsjöbadens kyrkokör, m fl
Läs mer på sid 20–21
Uppenbarelskyrkan

16.00 Konsert
"Musik som har betytt
mycket för en 50-åring"
Fri entré.
Läs mer på sid 20–21
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 26 SEPTEMBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSdag 27 SEPTEMBER

09.30–12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

16.00 Bibelseminarium
Församlingshemmet

18.00 Stillhet & Ro
Skogsö kapell

SÖNDAG 30 SEPTEMBER

11.00 Min kyrka
Yvonne Iversen, präst
barnkörer
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 3 OKTOBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSdag 4 OKTOBER

09.30–12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

FREDAG 5 OKTOBER

07.00–08.45 Frukostmöte
"Kyrkan i tiden – att
formas av det som är"
Mikael Kurkiala
Grand Hotel Saltsjöbaden
(OBS anmälan, läs mer på
sid 5)

SÖNDAG 7 OKTOBER

11.00 Mässa
Carina Nilsson, präst
Uppenbarelskyrkan

TISDAG 9 OKTOBER

11.45 Lunchandakt
Uppenbarelskyrkan

12.00 Tisdagslunch
Anmälan senast 5 oktober,
08-748 19 14, ulrica.hamrin
@svenskakyrkan.se

ONSDAG 10 OKTOBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSdag 11 OKTOBER

09.30–12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

16.00 Bibelseminarium
Församlingshemmet

SÖNDAG 14 OKTOBER

11.00 Medeltidsmässa &
Medeltidsmarknad på Tacksä-
gelsedagen, Thomas Arlevall,
Yvonne Iversen, präst
Saltsjöbadens kyrkokör,
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 17 OKTOBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSdag 18 OKTOBER

09.30–12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

18.00 Stillhet & Ro
Skogsö kapell

FREDAG 19 OKTOBER

19.00 Ung i Kyrkan/SKU
Prästgården

LÖRDAG 20 OKTOBER

08.30–12.00 En förmiddag
om praktiska ting kring be-
gravning, musik och sorg.
Info om gravskick och
Begravningsverksamheten
på Skogsö. Biskop emeritus
Lennart Koskinen m fl.
Församlingshemmet

SÖNDAG 21 OKTOBER

11.00 Min kyrka
Thomas Arlevall, präst
barnkörer
Uppenbarelskyrkan

17.00 Jazzkonsert
Jonas Knutsson Quartet
Vokalensemblen Alicia,
EvaMarie Agnelid, dirigent
Entré 100 kr, en del av intäk-
terna går till Svenska kyrkans
internationella arbete
Uppenbarelskyrkan

En gemenskap. En tillhörighet. Om du vill bli medlem i Svenska kyrkan, kontakta expeditionen
08-748 19 00, Saltsjöbadens församling, Kyrkplan 2, 133 34 Saltsjöbaden eller saltsjobadens.forsamling@svenskakyrkan.se.

ÖPPETTIDER

FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN

Måndag, onsdag-fredag kl 09.00–11.30 samt
kl 13.00–15.00.
Tisdagar kl 10.30–11.30 samt kl 13.00–15.00
Kontakta oss för att boka tid för samtal, dop, bröllop
eller begravning och för andra frågor.

UPPENBARELSKYRKAN

Vardagar kl 08.00–16.00
Lördagar kl 09.00–16.00
Söndagar kl 09.00–16.00

SKOGSÖ KAPELL

Vardagar kl 08.00–16.00
Lördagar kl 09.00–16.00
Söndagar kl 09.00–16.00

Döpta

Vera Scherrer
Meg Lykke Thomasine Björk
Ville Carl Linus Danilov
Irma Victoria Hellstrand
Elliot Carl Alexander Althini Magnani
Harriet Olivia Emma Maria Hedenberg
Ebba Johanna Margaretha Skantzé
Andrea Lucia Christenson
Munk Nicolas Erik Hellgren
Nils Ebbe Källström Säfweräng
Sebastian Zach Stig Stendahl
Lykke Kristina Mooe
Vega Marta Vivan Edvall
Karl Theodor Löf
Charlie Victoria Murray
Alexandra Linnea Palmé
Daphne Amanda Sjövall
Lova Linnéa Styffe
Charly Alexandra Sangberg

Arvidna

Kerstin Valborg Medin
Jonas Erik Rickard Gavel
Ingrid Gunilla Ottosson
Margareta Wickman
Gunnel Hildegard Holmberg
Lars Olle Karlsson
Gertrud Sofia Söderberg
Pia Ester Linnéa Solback
Nils Bengt Nilsson
Gunilla Birgitte Perén
Gunilla Marianne Petersén
Gerda Linnéa Pihl
Elisabeth Ingegerd Eva Charlotte
Hichens-Bergström
Ellen Aina Margareta Livstrand
Marita Linnea Lundström
Ingalill Margareta Larsson
Kerstin Malmqvist
Marianne Elisabet Olofsdotter Moll-Håkanson
Edmund Roland Andersen
Lars-Olof Tyrone Engdahl

TANKEN

med kyrkoherde Thomas Arlevall

Nu är det val på gång!

SNART ÄR DET VAL och många vallöften hörs i media och syns på valaffischer runt om i Stockholm och hela landet. Löften som berättar något om vad för slags samhälle man vill uppnå, löften som bygger på en ideologi om ett bättre samhälle utifrån den politiska plattform man står på. I dessa valtider och med höstens uppstart för oss som kyrka, så kan jag inte låta bli att ta tillfället i akt och berätta kyrkoherdens tankar om Saltsjöbadens församlings "ideologi" och "vallöften". Församlingens ideologi är kort och gott: **Evangeliet om Jesus Kristus**.

DET GODA OCH GLADA budskapet om Guds son, som levde här på jorden, dog på korset för vår skull och som på tredje dagen blev levande igen för att ge världen liv. Jesus Kristus, som Luther sa, är "Bibelnas kärna och stjärna." Det är den plattform, som inte bara vår församling står på, utan även Svenska kyrkan och hela den världsvida kyrkan. Och vi är många, närmare bestämt 2,4 miljoner anhängare, om man kan lita på Wikipedia.

OCH SÅ församlingens vallöften som får plats i endast tre bokstäver: G – U – D. *G för gudstjänst, U för undervisning och D för diakoni.*

VI LOVAR att fira gudstjänst varje söndag, varje vecka, året runt. Och detta är inget tomt löfte, vi kommer att hålla det, det har kyrkan gjort i snart 2000 år! Vi lovar att bedriva undervisning och diakoni bland barn, ungdomar och vuxna. Det gör vi genom dop och konfirmation och samtalsgrupper om tro och liv och genom hjälp till utsatta och behövande där det bäst behövs, både lokalt och globalt. Och mycket mer än detta. Håll dig informerad genom Saltaren, hemsida och Facebook under hösten! Dessa tre bokstäver, G-U-D, utgör församlingens uppdrag, vår mission. Och det uppdraget tänker vi fortsätta med i 2000 år till - Mission Possible. 😊

Hur ska vi lyckas med detta? Jo, vi har satt upp fem stycken fokusområden i vårt arbete för att hjälpa oss att nå framgång med uppdraget.

- Vi ska vara "Kyrkan mitt i byn"
- Vi ska vara möten mellan människor
- Vi ska vara relevanta för våra församlingsbor, barn, ungdomar och vuxna
- Vi ska vara en hållbar kyrka – miljömässigt, ekonomiskt, socialt och andligt
- Vi ska vara utåtriktade och nyfikna för att leverera mervärde till våra församlingsbor

VAR VILL VI GÖRA DET? Jo, i alla våra gudstjänster och verksamheter i kyrka, kapell och församlingshem, på Nyckelpigans förskola, där vi som kyrka är huvudman, och så Skogsö kyrkogård, vår vackra kyrkogård.

Där är församlingen huvudman för begravningsverksamheten i uppdrag av staten. Tänk på alla möten med människor som besöker sina nära och kära där, vid gravar och i minneslund. Där kan vi vara både relevanta och närvarande.

TILL SIST ännu lite mer om vårt löfte att vara "Kyrkan mitt i byn". I höst har vi två bra frukostmöten på Grand Hotell med intressanta föreläsare – kolla in i vilka som kommer och när i detta nummer av Saltaren. Och så kommer kyrkan finnas i Saltsjöbadens centrum en gång i veckan under hela hösten.

Du hittar oss inne på Sweet & Pure. Kom och prata en stund med oss över en kopp kaffe.

Det blir en spännande höst i kyrkans värld. Och jag lovar, detta är inget tomt löfte!

THOMAS JUST NU

Lyssnar till...

...Svante och Katarina Henryson spännande klangkombo som uppstår när sång möter cello i Uppenbarelsekyrkan på valdagen.

Gläds åt...

...att höstens olika grupper, gudstjänster, konserter med mera nu likt ett pussel har fallit på plats.

Ser fram emot...

...möten och samtal i Saltsjöbadens centrum under hösten med saltisbor i alla åldrar.